

Iwona Domowicz
Jarosław Gajda
Monika Jędralska
Barbara Kozera
Jolanta Mazurek
Maria Miller
Joanna Potęga

Magdalena Rowińska
Dawid Śpiechowicz
Marcin Werla
Ewa Wichlińska
Małgorzata Wornbard
Agnieszka Wróbel

Propozycja nowego schematu metadanych (wersja robocza)

Wyniki pierwszego etapu prac
nad schematem metadanych

1.

Tytuł

1. Odpowiednik DCMI: dc:title

2. Uwagi:

- * tytuł obiektu oryginalnego - analogowego lub born digital
- * należy zachować oryginalną pisownię
- * nadać tak długi, jak to konieczne
- * nie może być nazwą pliku ani innym nieopisowym tekstem

1.

cd. Tytuł

3. Elementy podrzędne:

a. Wariant tytułu (dcterms:alternative) może być:

- * skrótom tytułu
- * rozwiniętą formą tytułu zapisanego skrótom lub wyrażonego liczbą
- * tytułem równoległym występującym w opisywanym obiekcie
- * poprawną pisownią tytułu występującego z błędem
- * współczesną pisownią tytułu archaicznego
- * tytułem, pod którym powszechnie znany jest obiekt
- * inną formą tytułu występującą w obiekcie, a zwiększającą możliwości dotarcia do obiektu
- * jest alternatywą dla przerzucania takich informacji do pola Opis (jak w ePoradniku)

2.

Twórca

1. Odpowiednik DCMI: dc:creator

2. Uwagi:

- * odwrócony porządek (surname, initials, prefix)
- * powtórzona wartość dla wielu autorów
- * tytuły naukowe są pomijane
- * gdy jest to instytucja to zachować należy hierarchię
- * zalecane są listy kontrolowane, które można podlinkować
- * osoby o mniejszej odpowiedzialności podać we Współtwórcy
- * w przypadku niejasności zaleca się osoby dawać do Twórcy a instytucje do Wydawcy
- * gdy dane to połączenie różnego rodzaju informacji – należy podać je w polu Opis
- * należy zachować oryginalne nazwy instytucji
- * są też przykłady: Mentally ill patient

3.

Współtwórca

1. Odpowiednik DCMI: dc:contributor

2. Uwagi:

* odwrócony porządek (jak w atrybucie autor), ESE podaje jednak Marię Callas bez zmienionego szyku

* tutaj należy podać promotora prac doktorskich

* tutaj podać można tych, którzy wsparli finansowo,
np. CIMI sugeruje: Also used for patrons, benefactors,
and sponsors.

3. Elementy podrzędne:

* Digitalizacja

* Publikacja

* Sponsor digitalizacji

4. Temat (i słowa kluczowe?)

1. Odpowiednik DCMI: dc:subject

2. Uwagi:

- * słowa kluczowe, wyrażenia, symbole klasyfikacyjne
- * można podawać i to i to
- * jeśli przedmiotem jest osoba lub organizacja użyć tej samej formy co w Twórcy, ale nie powtarzać jej tam
- * jeśli używa się kontrolowanego słownictwa czy klasyfikacji - można podlinkować
- * jeśli klasyfikacja ma wersję opisową - należy ją podać, np. Anatomy

5.

Zakres

1. Odpowiednik DCMI: dc:coverage

2. Uwagi:

* umiejscowienie zawartości (czyli treści) zasobu w przestrzeni i w czasie

* umiejscowienie w przestrzeni to nazwa miejsca, jednostki administracyjnej, lub współrzędne geograficzne

* umiejscowienie w czasie to oznaczenie okresu, daty, lub przedziału dat

* zalecane są wartości ze słowników kontrolowanych, a także używanie nazw miejscowości czy okresów zamiast współrzędnych geograficznych czy zakresu dat

* przykłady: ca 1640, North America, Roman, tropical, United Kingdom, 1620/1660 i np. NL, name=Western Australia; northlimit=-13.5; southlimit=-35.5; westlimit=112.5; eastlimit=129

3. Elementy podrzędne:

* Geograficzny (dcterms:spatial)

* Czasowy (dcterms:temporal)

Powyższe informacje to materiał roboczy i nie stanowi on instrukcji tworzenia opisów obiektów cyfrowych.

6.

Opis

1. Odpowiednik DCMI: dc:description

2. Uwagi:

* opisywany powinien być obiekt analogowy lub born digital, nie cyfrowa kopia

* opisywanie takich cech jak rozmiary, długość trwania, nośnik, itp. - patrz: atrybut Format

3. Elementy podrzędne:

* Abstrakt (dcterms:abstract)

* Spis treści (dcterms:tableOfContents)

* **Uwagi**

7.

Wydawca

1. Odpowiednik DCMI: dc:publisher

2. Uwagi:

- * należy używać nazwy wydawcy w znaczeniu handlowym, a nie nazwy organizacji związanej z twórcą
- * w przypadku instytucji (np. uniwersytetu) należy zachować hierarchię jednostek
- * brak informacji o miejscu wydania!

3. Elementy podrzędne:

- * **Strona WWW wydawcy**
- * **Miejsce wydania**

8.

Data

1. Odpowiednik DCMI: dc:date

2. Uwagi:

* data dotyczy najczęściej powstania lub udostępnienia źródła, a nie zasięgu chronologicznego treści

* może być używana na dowolnym poziomie szczegółowości

* najbardziej zalecany profil daty: W3CDTF (ISO8601), czyli: RRRR-MM-DD, ale może być też RRRR-MM, RRRR. Ale bywa też: 17th century, Iron Age (ESE). Zaznaczyć należy, że Europeana wymaga danych, które wypełnią atrybut <europeana:year> (RRRR)

* zamiast 17th century Driver zaleca jednak 1650

Data - cdn.

8.

cd. Data

3. Elementy podrzędne:

* Uszczegółowienia związane z zasobem:

- o Data utworzenia (dcterms:created)
- o Data zatwierdzenia (np. w przypadku rozpraw naukowych) (dcterms:dateAccepted)
- o Data copyright (dcterms:dateCopyrighted)
- o Data oficjalnego wydania (dcterms:issued)
- o Data ważności (aktualności) zasobu (dcterms:valid)

* Uszczegółowienia związane z udostępnianiem zasobu on-line (dla **niedelibrowych b-tek**):

- o Data udostępnienia (dcterms:available)
- o Data ostatniej modyfikacji (dcterms:modified)

9.

Typ

1. Odpowiednik DCMI: dc:type

2. Uwagi:

* jest to rodzaj zawartości źródła, jego gatunek, kategoria, a nie jego fizyczna postać

* należy korzystać z kontrolowanych list typów dokumentów (np. DCT: np. baza danych, zdjęcie, dźwięk, oprogramowanie, itd.; DRIVER: article, book, preprint, report, patent)

* kontrolowana lista słownictwa umożliwi mapowanie do <europeana:type>: tekst, image, sound, video

* inne możliwe rozwiązanie (zaleca DRIVER) to osobny wybór wartości z kontrolowanej listy i osobne wskazanie typu zasobu bazującego na swobodnym, używanym lokalnie w danym repozytorium słownictwie

10.

Format

1. Odpowiednik DCMI: dc:format

2. Uwagi:

- * format pliku, nośnik lub wymiary zasobu

- * w oprogramowaniu dLibra wybór odbywa się automatycznie

- * w przypadku innych systemów należy korzystać z kontrolowanych list typów dokumentów (np. MIME, gdzie główne kategorie to: application, audio, image, message, model, multipart, text, video, a w ich obrębie znajduje się wiele typów, np. video/quicktime, application/pdf, application/xml).

Format - cdn.

3. Elementy podrzędne:

- * Uszczegółowienia związane z zasobem:

- o Medium (dcterms:medium) np. drewno, metal

- o Rozmiar (dcterms:extent) 13 cm, 24 minutes

- o Opis fizyczny

- * Uszczegółowienia związane z udostępnianiem zasobu on-line:

- o Typ MIME (dcterms:format)

- o Rozmiar (w bajtach, ale też np. ilość skanów) (dcterms:extent)

11.

Identyfikator

1. Odpowiednik DCMI: dc:identififier

2. Uwagi:

- * jednoznaczne wskazanie zasobu (tego który podłączamy) w danym kontekście za pomocą ciągu znaków

- * w oprogramowaniu dLibra identyfikator tworzony jest automatycznie

- * w przypadku innych systemów można używać takich form identyfikacji, jak: URI, URL, DOI, ISBN, ISSN, itd., jednak istotne, by na początku listy identyfikatorów znalazł się zawsze URL, który pozwoli użytkownikom każdorazowo dotrzeć do zasobu

12.

Źródło

1. Odpowiednik DCMI: dc:source

2. Uwagi:

* jest to odniesienie do zasobu, z którego opisywany zasób został pozyskany

* można (za DRIVER) używać wyłącznie dla zasobu pozyskanego w procesie digitalizacji. W tym wypadku będzie to oznaczenie analogowego obiektu, który poddany był digitalizacji. W innym wypadku należy użyć atrybutu 13.

Powiązania.

* DRIVER zaleca również dodanie informacji o miejscu przechowywania i nr telefonu

* wskazanie właściwego pierwotnego zasobu za pomocą ciągu znaków dostosowanych do formalnego systemu identyfikacji, np.

* ale czy te przykłady: Ecology Letters (1461023X) vol.4 (2001), BAM portal, to formalny system identyfikacji?

12.

cd. Źródło

3. Uszczegółowienia związane z zasobem:

- * Identyfikator obiektu źródłowego
 - + Numer zespołu archiwalnego
 - + Nazwa zespołu archiwalnego

13.

Język

1. Odpowiednik DCMI: dc:language

2. Uwagi:

* jest to język zasobu (czyli tekstu, czy np. wokalów w nagraniu), a nie rekordu, czy tytułu zapisanego w rekordzie

* jeśli jest sam obiekt graficzny, bez tekstu, należy zignorować ten atrybut

* najbardziej zalecana praktyka to zapis wg wskazań RFC 4646, ISO 639-?

* należy powtórzyć wartość w przypadku kolejnych języków zasobu

14.

Powiązania

1. Odpowiednik DCMI: dc:relation

2. Uwagi:

* wskazanie powiązanego zasobu

* tu na pewno wymieniać można powiązane obiekty w wersji cyfrowej, np. gdy różnią się formatem pliku, albo opisując postprint linkujemy preprint, itd.

* wskazanie powiązanego zasobu za pomocą ciągu znaków dostosowanych do formalnego systemu identyfikacji

3. Elementy podrzędne:

* Pełny opis katalogowy

* Seria

Powiązania - cdn.

Powyższe informacje to materiał roboczy i nie stanowi on instrukcji tworzenia opisów obiektów cyfrowych.

14.

cd. Powiązania

3. Elementy podrzędne (na bazie dcterms)

- * Zgodny ze standardem (dcterms:confirmsTo)
- * Ma format (dcterms:hasFormat)
- * Ma część (dcterms:hasPart)
- * Ma wersję (dcterms:hasVersion)
- * Jest w formacie (dcterms:isFormatOf)
- * Jest częścią (dcterms:isPartOf)
- * Ma odniesienie w (dcterms:isReferencedBy)
- * Zastąpiony przez (dcterms:isReplacedBy)
- * Jest wymagany przez (dcterms:isRequiredBy)
- * Jest wersją (dcterms:isVersionOf)
- * Odniesienia (dcterms:references)
- * Zastępuje (dcterms:replaces)
- * Wymaga (dcterms:requires)

15.

Prawa

1. Odpowiednik DCMI: dc:rights

2. Uwagi:

* informacje na temat praw dotyczących zasobu (nie źródła!) m.in. praw własności intelektualnej, praw autorskich, itp.

* jeżeli element Prawa nie występuje, nie można zakładać, że NIE istnieją (polska norma mówi: "że ISTNIEJĄ") jakiegokolwiek prawa

* zaleca się linkowanie do serwisu, w którym zasady korzystania są wyjaśnione, czyli np. do odpowiedniej licencji Creative Commons

* przykłady: Creative Commons Attribution 3.0 License; (c) University of Bath, 2003; <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/uk>; cc-by-sa, Andrew Smith; Licensed for private home exhibition only; Any public performance, copying, or other use is strictly prohibited.

Prawa - cdn.

Powyższe informacje to materiał roboczy i nie stanowi on instrukcji tworzenia opisów obiektów cyfrowych.

3. Elementy podrzędne:

- * Prawa dostępu (dcterms:accessRights)
- * Licencja (zasady dozwolonego wykorzystania/użycia obiektu) (dcterms:license)
- * Właściciel praw (dcterms:rightsHolder)